

No 5.

29. gada-

Latvijas Veesi

Ar pascha wifuscheblika angla Keisara veblechanu.

Maksa ar pefuhitshana par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2, gadu 1 " 25 "
bes Peelikuma: par 1/2, gadu — " 85 "

Maksa bes pefuhitshanas Riga:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Peelikuma: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par 1/2, gadu — " 90 "
bes Peelikuma: par 1/2, gadu — " 55 "

Mahjas Veesis isnahki weenreis pa nedek.

Nahditajs. Jounakas finas. Telegrafa finas. — Gelfchsemek finas: Riga. Dole. No Stopineem. Terbata. Kurseme. Seingale. No Leel-Eseres. Peterburga. Maslawa. Warszawa. — Ahrseme finas: Politikas pabrislais. Franzija. — Rigas Latweeshu beedribas rehki par 1883. gadu. Kahds wahrs semlopibas maschinu leela. — Peelikuma: Breefniiga natis. Mihler Franzuschi Hamburga. — Graudi un seidi.

S i n a.

„Mahjas Veesi“ wehl war pastellet un wisi schini gadā isnahkushee numuri ir dabujami. Maksa par „Mahjas Veesi“ atrodahs issihmets katra numura pirmas lapas puses auschias galā. Peenemishanas-weetas tafs paschas, kā jaw senak issludinatas.

Ernst Plates,

„Mahjas Veesi“ ihsachneels un albidofohais redaktors.

Jaunakahs finas.

Par Widsemes gubernas pahrwaldes mediinalnodukas 3. schlirkas kanzleieerehdni apstiprinats pee Smikeres pagasta pederalstatis A. Leepinsch.

Rigas Latweeshu beedribas leetā mums pefuhits schahds raksts: Scho fwehtdeenu buhs Riga. Latv. beedribas pilna sapulze, kur, kā finams, revidenti pilnajai sapulzei zels preefschā fawas revisijas panahkumus, us kureem attal preefschneeziba dos wajadsigus isskaidrojumus, kā kā sapulzejuschees beedri daubhs pilnigas finas (kas ari drukatā pahrskatā lasmas), kā beedriba pagahjuschā gadā wadita un walbita un kas darits un panahkts. Pehz schihm finahm un isskaidrojumeem sahahs jaunu runaswihru zefchana. Izi scheem wahrdeem redsams, zif swariga schi sapulze, tapehz latram beedrim, kam beedribas labums ruhp, wajadsetu us scho sapulzi atnahkti, kā netikai pilnigas finas un wajadsigos isskaidrojumus dabutu dsirdet, bet ihpaschi kā waretu no fawas puses ari palihdsset, kā derigi wihri tiktu par runaswihreem eezelti. To eewehrojot atgadimatu latram kreetnam beedrim, kā us scho sapulzi atnahkti un fawas beedra peenahkumu isdaritu, bet nelantos no kaut kahda samusinatas, it kā pats nesinatu, kas darams. „Baltijas Wehstnesi“ lajiju schahdus wahrdus: „Kahds agitazijas wadonis zaure fewischku paraksta isprafisham, it kā noswehrinatu katu, kas tas ne-altrihi no „partijas“, bet hafos pilna sapulze pret beedribas preefschneezibu. — Patiesi, wihri, kas prasa tahdis parakstus, un wihri, kas tos dod, ir isdewihschi few janku leezibu. Pehz manahm domahm tahds beedris naw swabads, bet fawā finā atrodahs garigā wehrdsiba: winam jabaljo kā, kā tas pagehr, kūkam winam paraksts rokās.“ Schee wahrdi

mani ihpaschi klubinaja atgahdinat, kā kārs prahtgis beedris us pilno sapulzi atnahkti un hafotu pehz fawas pascha pahrleezinashanahs.

L. J.
Nemeerigi Laiki. Waram teatra draugeem to preezigo fini pafneegti, kā kā fawas dseefschanas lugu, „Nemeerigi Laiki,“ kas pirmo reisu israhdot publikas labpatishcham leelista mehrā eemantoja, scho fwehtdeemu pehdigo reisi schini fesonā dabuhs redset.

Zelgawa. Kahda padishwoju se meita, kas, deenedama pee fungem, eekrahju sehs fawu grastti naudas, eepasihstahs un famihlejahs preefsch kahdeem mehnescchein ar jaunu wihrischki. Meita, satildamahs ar fawu bruhtgani, pawada daschias stundas ahpus nama ilgali, ne kā wajadsgs, un aisdod zaure tam dufmas fungem, pee kureem deen. Wina isskaidro, kā esot bruhte, un pee tam luhds, kā fungi aksautu winas mihlakajam winu apmeklet. Pehz tam, kā fungi to atwehlejuschi, bruhtgans faka fawai bruhtei, kā wina apgehrbs esot koti nowalkats; tadehk newarot rāhditees fungu azis. Bruhte schē atrod valihdsbu. Wina aissuhta fawu puswadmalas bakiti pee skroderā un leel drihsā laikā pagatawot preefsch fawas mihlulischha apgehrbu; bes tam nopehrk preefsch wina kabatas pulssteni, zepuri, leetus schirni un wehl zitas leetas. Meita ni stahda kā smuki apgehrbtu jaunkungi farveem fungem preefschā par fawu bruhtganu. Schee nepretojahs abu prezibai. Bruhtgans un apmekle beeshi bruhti un luhds tai schad un tad kahdu magumi naudas. Bruhte winam to neleeds, un atbod ari preefsch dsihwes wajadsigahs leetas, kā: gultu, galdu, pehls, kufaru, weschi un zitu, kā bij eekrahjusi; bet pee tam ari usmabzahs bruhtganam, kā leelabs ushaultees. Bruhtgans atsaka, kā preefsch wijs labi ja-eegrosa, un tadehk weh-

lahs dabut no bruhtes wehl kahdis 60 rbt. naudas. Bruhte ishmaina weenu kahshanas lahdes fihmi un eedod mineto summu. Bruhtgans, fanehmis 60 rublu, teiz ar Deewu fawai mihlakai. Schi fadusmojusees par tahdu joku, prasa atpaka naudu; bet naudas weeta dabon labu belseenu fahndi un — bruhtgans ahsbehg. Meita un steidsahs us poliziju, kā waretu apfuhdsset blehdi; bet kā kā apfuhds, jo nesin ne bruhtgana wahrdi, nei kā wihri pederalstits. Kamehr nelaimigā bruhte waimana, ismanigais bruhtgans preezajahs warbuht ar zitahm. (L. A.)

Telegrafa finas.

Peterburga, 26. janwari. „Wald. Wehstnesi“ issludinats Wisauftaki apstiprinats walstspadomes nolehmums par walsts gruntsnodokli pa-augstinascham, pehz kam nodokli widejais leelums no derigas fenes (удобная земля) un mescha Zgaunijā nosazits us 1 1/4, Widseme — us 5 1/2 un Kurseme us 10 kap. no desetinas.

Harkowā, 25. janwari. Manufaksturisti Fochelsohns un Grünbergs nostahja makst. Istruhkums, kā dsird, 400,000 rbt. leels.

Belgradā, 25. janwari. Tautas weetneku wairakums pefriht tagadejai waldbhai.

Leipzigā, 25. janwari. Scheejeenes Berlines bahnusī schodeen plkst. 4 rihtā nosaga 2 wehstumaisus, 80,000 marku wehrtibā.

Kairā, 25. janwari. Bakars pascha telegrafe Baringam, kā dumpineeli, kas usbruktchi Egiptes kara-spehcam, nebijis ne 1000 wihru, bet kā Egipteeshu saldati un melnee kareiwi eerotschus metuschi semē un skrehjuschi projam. Bakars pascha un wina oszeeru-fchabs bijuschi leelās bresfmās, kā neteek no nahweti no paschu laudim.

1884.

gahjums.

tiba. Sagli apmellejuschi otreis minetas muščas arendatoru, un ar labaku sekmi. Pasibstama leeta, ka bullis labraht eet go-wim lihdsi. Tapebz panehmujschi gowi un bulli un nu ari ajsweduschi projam. Sagte lopi atraſti Želgawā pee kahda Schihda, kusch agrak pee Maſ-Glejas muščas arendatora par modernecu bijis. Schihdē, bullis un gowis gan tublin nodoti ſwehtas hermandatas uſlubkochanā (polizijā), bet tagad wiſi trihs barojotees atkal katriſ ſawās wezajās mahjās. — Jozigals atgadijums no tizis ar kahdu fainneelu. Brauzis ar puſi un diwjuhgu oriti no Želgawās mahjās. Peeturjejuschi vii pee ta ſauzama Žapu krogus un tur ar pasibstameem un uſtizameem tirgotajeem eemetuschi kahdu „graniſtu,” kā tautas wihrs ſala. Par nelaimi fainneeks bijis tik ne-uſmanigs un naudu mai-nidams iſwiſis warawihknes krahjās krahjotases Katrines. To laikam pamanijuschi kahdi blehſchi. Puſiſi, ahrā ſirgus uſlubkodams, uoklausijees, ka labdi tehwini faru-najahs un no kroga ajsbrauz wineem pa preekschu, un tadeht dewis fainneelam padomu, braukt pa zitu zeli, jeb ari pa nakti paſlīt turpat krogā. Saimneeks ar to ne-bijis meerā, bet eegulees orite un ližis ſew wirſu ſakraut orite buhdamos tulſchos maiſus un daschus zitus eepirkumus. Tad laiduschi walā, lo ween ſirgi mahl ſkreet. Pee Žihdu tiltina (toti nedroſcha weeta, ſtarp Wez-Platoni un ſerona Wirzawas Muhschu ſkolu) brauzejus apturejuschi diwi leelahm rungahm apbrunſjuſches tehwini un waiza-juschi puſiſi, kur fainneels. Puſiſi atbil-dejis, ka fainneels palizis krogā. Kaspaineeki, kuru ſaradees dauds wairak, to naw tizejuschi, bet domajuschi, ka fainneels eepreleſch bihſta-mas weetaſ iſlahypis if rateem un pa kahdu ſahnu zelinu dewees ar lihklumi ap „tilti-nu,” aif kura drihs meschs beidsahs un eefahkahs Petermuſchas un Wez-Platones lauki. Tapebz pawadijuschi puſi lihds ſla-jumam un tur gaſdijuschi uſ fainneeka. Bet kād tas ari pebz ilgala laika ne-eeradees, tad paſaiduschi puſi walā. Par gan do-mat, kahdas bailes fainneels ifzeetiſ orite ſem wirſu uſkrautahm leetahm guledams.

(B. S.)

No Leel-Eſeres. Sirgu ſahdsibas tagad ir gan leelakā ſehrga muhju fabſihvē, las muhju fainneezibū un droſchibū galigi ſatrizina. Tā ari ſchin apgabala nepaeet gandrihs ne weena nedela, kur nenotiktu ſirgu ſahdsibas. — Preleſch ſeemas ſwehikeem nosaga Ju-hdupes meschfargam diwi ſirgus if ſtalla, pebz atſlehgās atmuhkeſchanas un dſelſſtangas atplehſchanas; nabaga zilwels zaur ſcho ne-darbu ſoti gruhti veenellets, jo tilai kahdas trihs deenas preleſch ſahdsibas bija pirzis ſirgu par 72 rbl., kureus wehl nebija pilnigi ſamalkajis, tagad jarauga ſadabut leelo pa-raha ſummu preleſch ſirga ſamalkas, kuru tagad zits braukla, un tad jaruhpejahs par otra ſirga eeguhſchanu. — Nakti no 30. uſ 31. dez. iſſaga kahdam zitam Ju-hdupes fain-neekam ari diwi ſirgus if ſtalla, turklaht, pebz klehts uſlaufſchanas, kahdus 8 maiſus daſchadu drehbju veebahſdami un lihds ſanem-dami. — Nakti no 9. uſ 10. janwari iſſaga Plahnu fainneekam ari diwi ſirgus if ſtalla; wini tos bij eejuhguſchi ratds un tad ajsbraukuschi. — To paſchu nakti, laikam tee paſchi meiftari, bijuschi ari weenās kafpu

mahjās un buhtu ari te ſawu blehſcha darbu paſtrahdajuschi, ja nebuhtu, ſunis ſahjā ſtipri reet, zaur lo weens wihrs peezeldamees un aguni eetaiſidams, ſaglis iſbeedejis. Neleefchi, geibedami atreebtees, iſſchahwuschi revoſveri, laikam uſ ſuni. Weens no mahjas eedſihw-neekeem bijis tik paſtrahdajuschi, ka panemdam ſiemi, iſſtrehjis laukā; bet ſagli jaw bijuschi projam. Dihwaini gan, kād apdoma, ka mehs eſam peespeeti, ſawu ihpachumu aifſtahwet ar malkas pagali jeb, ja dauds, ar ſirvi roka pret ſagli, kurch mums uſbrukt ar ſchauja-meem riſkeem! (B. W.)

No Schenbergas mums teek ſinots par ſchahdu atgadijumu: 8. dezembris pulkt. 10. walara Schenberges pagasta, Titinu mahju fainneekam iſzehlahs laidara uguns, kaſ puſtumbas laukā ari ſlehti, kaſ ſem weena junta atradahs, pelnoſ pahrwehrt. Saimneeks, kaſ viirmais uguni pamanijs, bij ſirgus no ſtalla iſwedis, bet ziti lopi un manta, kaſ laidara un ſlehti atradahs, tika ugumim par upuri. Skahdi rehkinot no diwi tuhkoſchi rubli ſeelu. — Uguns zehluſees no kahda laundara rokas, kaſ no rihta tika apzeetinats un teefai nodots. G o ſc h e.

Peterburga. Daitmahlderis Karafins ir mahlejis bildi, kaſ rahda to brihdi, kurea ſeisara Majestete, 22. majā pagahjuſchā gada no Chodinſla lauka pahrbrauzis, ſeisareeni apakſch rokas weſdams, nonahl Petera pils pagalmā un, ſapulzejis ap ſewi tos tur uſ maliiti ſanahkuſchos pagasta wezalo delega-tus, tos uſrunā: „Es preezajos Juhs wehl reiſi redſedams, lai no Jums waretu atwa-ditees. ſirſnigu pateizibu par Juhs uſti-zigu dalibū pee Muhsu ſwehikeem, kureem wiſa Kreewija tik karſti lihdsjuht. Dſimtend nonahkuſchi, nonefat wiſeem Manu ſirſnigu pateizibu, pallauſet Juhsu muſchneezibas marſchatu padomeem un pamahzibahm un netizeet aplamahm walodahm par jaunu ſemes pahrdaſchanu un paplaſchinachanu. Schihs iſplahta muhſu eenaibneeki; wiſu ihpachumam, tapat kā ari Juhejam, wajag buht ne-aifeelamam. Lai Deewi dod Jums laimi un weſelbu!” — Karafinsa bilde tilſhot krahſu drukā pawairota. Wahzu „Pet. awiſe” ſtahta, ka eelſchleetu ministers grafs Tolſtojs eſot nolehnis, katrai pagasta waldei iſſuhtit pa eelſemplaram no ſchihs bilden, preeleſch peelahrſchanas pagasta namā, un tapat ari tautas apgaifmoſchanas ministers Delanows liſtſhot ſcho bilden ſeekahrt katrai ſaukſkola, lai augſchminetee ſeisara wahrbi katrai jo dſili eelaltos prahā un ſirdi.

Zil ſtipri wehſtulu ſuhtischanas attihtſiju-ſehs Kreewija, tas redſams no ſchahdeem ſtahtleem, kahdus paſneeds awiſe „Now. Wrem.”. Paſtu zentralwalde pahrdewera:

1878 . . .	81,387,171	paſtmahrl.
1879 . . .	90,689,928	"
1880 . . .	98,503,374	"
1881 . . .	106,283,222	"
1882 . . .	114,285,317	"

Tā tad 5 gadu laukā pahrdewums audſis pa 32,900,206 gabaleem.

Finanzministerija, kā „Nowostī” ſino, uſ-dewuſe pilſehtu banku waldehm, ta laika rewidenteem uſrahbit liſti par tahm perſonahm, kuri no bankas aifnehmuschees naudu waj wiņa diſkontejuschi weſfelis. Pilſehtas domnekeem, kureem jagahda par rewiſiju, ja pahrleezinajahs, waj naw paſneegts aifdewums, kaſ buhtu leelaks par pamata

un reſerwas kapitala 10. daku. Ja atron kabdu nepareiſibū, tad tuhlin jaſino peenah-koſchā weetā.

Kreewijas ſawſtarpiſigā lopu apdroſchinachanas beedriba, kaſ til wehl pagahjuſchā gada Peterburgā ſtahtdijahs, kā „St. Petersb. Ztg” ſino, jaw tagad war uſrahbit deesgan eeweheſrojamus panahlumus. Lai gan pee beedribas dibinaſchanas peesolitee apdroſchi-najumi pa leelakai daki paſlikuschi neno-flehgti, tad tomehr eemalſatais kapitals jaw ſneedſahs pahri par 2 miljoneem rublu, kaſ naw wiſ masa leeta prelefch tik ihsa dar-bibas laika, lai gan ſinams wehl deesgan maſ, ſalihdsinot ar apdroſchinamo lopu wehr-tibu. Beedribas lihdsſchinigā darboschanahs ſauzama wiſpahrigā ſinā par deesgan ſe-migu, jo, ſalihdsinot ar apdroſchinajumu wehrtibu, wiſas atlilhdsinajumi iſmalkajumi nebijuschi wiſ ſeeli, tā ka gada beigās tai atliluſchi 80,000 rublu no ſahrtigajahm eenemſchanahm, kaſ nu nolitti par viemo ſahkumu reſerwas-kapitalam, ar kura wai-roſchanos ari aug beedribas iſtā droſchiba. Ari nabloſchā mi tahtako gadu eenahlumi, kaſ nebuhs ja-iſvod ſlahdes atlilhdsinajumeem, tiks peefchirkli reſerwas kapitalam, tā ka ze-rami, ka beedriba buhs eelrahjuſe maſ ga-dōs tahtdu reſerwas-kapitalu, kaſ wiſ ſa-darihs katra ſinā par pilnigi droſchū. Haur lopu ſehrgahm pagahjuſchā gada beedribai nebij wiſ dauds jazeesch. Wehz ſtatuteem nolittā premiju malkaſchana, kaſ iſtaifa, eeweheſrojot katrai gubernas weetigos ap-ſtafkus, 4—10 prozentus no apdroſchinajuma wehrtibas, gan ſauzama par ſeelu, tomehr prahigakajeem muſchu-ihpachneetem ta naw wiſ bijuſe par kawelli pee apdroſchinachanas: Ihpachchi Baltijas, Polijas un walſtis walara-guberņu muſchneeki ix peedaliuſchees leelakā mehrā peeh ſchahs eetahdes. Ari daſchi Gelsch-Kreewijas muſchneeki, kā p. p. tagadejais eelſchleetu ministers grafs Tolſtojs un wiſ amata preleſchahjejs grafs Ig-natjewſ, apdroſchinajuschi ſawus lopus ſchāt ſawſtarpiſigā beedriba. Semneeki peedaliſchanahs, ihpachchi Gelsch-Kreewija, tumpri wehl toti maſa. Tikai Archangelskas gubernas ſemneeki apdroſchinajuschi pa dalai ſawus lopus un Maſ-Kreewijas ſemneeki ſawus dareba-wehrſchus.

Kreewijas muſchneeziba. Wehdejā laikā toti dauds pa awiſehm runats par muſchneeki ſawus ſchahwolli ſadſihvē. Ta-deht nebuhs neintereſanti, ja wehz Wahzu „Peterburgas awiſes” paſneedsam ſtatistiſkus ſtafkus par wiſ ſtiprumu jeb leelumu. Dſimtmuiſchneeli Kreewija pawiſam ix 533,691, tā tad maſak neka 1 prozentus no wiſeem eedſihwotajeem. Wiſi toti neweenadi iſdaliti pa walſti; wiſwairak wiſ ſeelu atronahs walargubernās, un proti: Kaunas — 62,230, Wilnas — 41,727, Minskas — 38,432, Wolinijas — 22,140, Štijewas — 18,638, Bitezbskas — 17,332, Podolijas — 16,685, Smolenskas — 16,572, Mogilewas — 11,842, Grodnas — 11,375, Polu lehnin-walſti — 57,575, Tschernigowas gubernā — 10,596, Haſkowas — 12,275, Kierponas — 21,094, Kurſkas — 11,900, Poſtawas — 16,536, Jaroflawas — 2912, Koſtromas — 4686, Astrachanas — 1238, Beſarabijas — 4070, Archangelskas — 709, Vladimiras — 2439, Bologdas — 1940, Wjatkas — 1144, Voronejcas — 5799,

Kasanas — 3184, Kalugas — 3559, Je-laterinoslawas — 7138, Kursemes — 6119, Widzemes — 5232 (simu par Iganniju truhbst), — Orlas — 5681, Permas — 1506, Pensas — 3610, Pskowas — 4471, Saratowas — 2747, Samaras — 2210, Simbirskas — 3108, Tawrijas — 3477, Tambowas — 6163, Nowgorodas — 5781, Olonezas — 1089, Orenburgas — 2259, Nischnij-Nowgorodas — 3452, Tveras — 5963, Tulas — 7873, Kasanas — 8446, Ufas — 6469, Maskwas — 13,482, Peterburgas — 49,842, Doma Kasaku ap-gabalā — 11,854 un Sibirijs — 15,092.

Maskowa. Nelaika miljonara Gubkina, par kura flopumu sawā lailā runats, testaments 16. janvari tika atlahts un apstiprinats no tureenes eezirkna teesas. Wifa mantiba usdota us 16 mil. rubl.; pehz 2 mil. rbl. parahdu atwillschanas tā tad 14 mil. rbl. dabun galwenaīs mantineeks, nelaika radineeks A. G. Neusnezows. No schahs summas winam kahdai radineezei Uschlowai ja-ismalsā 300,000 rbl. un kahram winas tagadejam wajnahlam behrenam pa 200,000 rubl., tad 5000 rubl. Kinguras basnizai, 1000 rbl. kahdam komijam, pa 300—500 rbl. zitahm 5 personahm. Par testamenta apstiprinachanu bij janakā libds 140,000 r.

Odesa. Interesanta prozeze tagad tur aemita teesachanu. Labu laiku atpakał kahds tureenes eedfishwotajs Minzs Odesas saw-starpigajā kreditbeedribā eekihlaja sibni par Skopinas bankā nogulditeem 5000 rbl. pret to aisenbamees 4000 rbl. Termiasch no-tezeja, bet Minzs ne-isnehma sawas sibmes un kreditbeedribā to ari nepahrdewa, bet pat-tureja sawā kāse. Pa tam Slopinas banka heidsahs, un mi kreditbeedribā apsuhdseja Minzi, lai atdodot aisenmotos 4000 rubl. Bet Minzs eesneedsa pret suhdibū par 1000 rbl. kuras buhtu dabujis, ja kreditbeedribā tuhlin pehz termina notezeschanas buhtu pahrdewuse eekihlato sibni. Nedsehs gan, ko teesa ißsprediehs.

Warschawa. Pagahjuschā wasarā pa Warschawas celahm staigaja jauns Italeetis ar „leijerkasti.“ Schis leijerkastneeks bij grafs de Sewerare, angatas, bet nabadsigas familijs Isjeklis. Winsch nebij baudijis nekahdu mahzibū un tadeht maiši raudsija pelnit sve-schunnā. Tē us reisi wimū melle tā bagata radineela mantineeku. Winsch dabun nandu, ko pahrbraukt mahjā. Preezigs simams to ari dara, „leijerkasti“ dahwinadams kahdam nabaga tauteitim.

Tschita. Nisbalala apgabala, Nihta-Sibi-rijā. Kahdu laiku atpakał nodega etapu stančija Domnostrawninska, zelā starp Werch-neudinsk un Tschitu; tadeht Nisbalala ap-gabala kara gubernators isdewa pawehli, arestantus suhbit par etapu stančiju Nekirska, kahda atronahs ussibnieta us kahris. Bet mu-irahdijahs, ka no wijsas stančijas nebij pa-lizis pahri neweenas buhdinas. Un tomehr schai stančijai par labu jaw gadeem biž maf-hatas peemahloschās naudas, ko aplurinat 3 krahns, ko apgaismot, ko algas mafat far-geem un ko usturet dñishwojanas chlas.

Kaulasijas kolūn-jiltis, kas dñishwo kalsnaja seemeka puše starp Elbrusa un Dijetana lal-neem un sauzabs par Balkareem, Chulaneem, Besengeem, Tschalgemeem, Ursbijeem un Kaa-ratschajeem, hichtijuchas ihpaschi depuitajju, peh Kaulasijas pahrvaldneeku, knasa Dondu-

kow-Korsakowa, un likuschas winam nodot foti wezu flinti ar lubgumu, lai scho eerozi Keisara Majestetei pahnesti par dahwanu. Schis eerozis, kam minetas jiltis dñishwojanas to wahedu „Nasipki“ jeb „Orgulinschlow“, kas nosihme til dauds lai „saimigais“, eeweh-rojams ne ween sawa wezuma un sevischka ißskata deht, bet it ihpaschi tadeht, ka pehz Kaulasijas kalmu tautu domahm tam peemih ihpats brihnima spehks, tā ka it katra nodoma isdoshchanahs jaw pilnigi droscha, ja schis eerozis atrodahs pee nodoma isdariteem. Ihpaschi mineto jiltchu politiskā dñishwoj schi flinte spehlejuse swarigu lomu. Kad Kaulasijas broschjerdigeē dehli bij apnehmu-schees, padotees sem Kreevijsa ſzeptra, tad deputazija, kas scha noluhska deht tika fuhtita us Derbentu, kur Keisars Peteris Leelais to brihdi atradahs, nehma scho eerozi, ka laimes un labas isdoshchanahs liblu, libds un Peteris Leelais teesham paklansija kalmu kauschhu lub-gumu, tos peenemdamis par saweem pawalst-neeleem un sem sawas apsardibas. Schis eerozis, kas sawā ilgā muhschā formas un isrotaschanas finā veedishwojis daschus pahrtaschumus, tagad atrodahs teesham tahdā buhschanā, ka tureems par zeenigu, peederet leelas Kreevi walsts Patvaldineekam. Weenu puše us mineta eerotscha Arabeeschu waloda Infami schee wahdi: „Savam angstigobatam Leelam Baltajam Zaream no Winam us pirmo sauzeemu pee kalposchanas gatawahm tautahm: Ursbijeem, Tschalgemeem, Chulaneem, Besengeem, Balkareem.“ Scho tantisko mantu un svehtumu, ko minetas tanta libds schim glabojuschas ar wislelako ruhpibū un god-bijibū, winas tagad nolikuschas pee Kreevijsa Keisara Majestetes kahjahn, tā apslezzinadas sawu ne-aprobeschoto istizibū un pa-dewibū pret Kreevu Patvaldineka troni. Tur kahdā tureems libds Deewu Wisangstako, lai tās isturetu „laimi nesoschajam ugnussto-bram“ sawa jauna ihpaschneeka rokās tahdu pat spehku un pefschirtu tahdu pat laimibū, kahda libds schim tos wifur pawadiju, kam schis eerozis pederejis.

Ahrsemes finas.

Politikas pahrlats. Wahzijas politikas awischu redaktori teek daudseis apsuhdseti, ka sawas lapās aistikuschi Bismarka godu. Weenu schahdu atgadijumu schē fawemei lasitajeem pasneegsim. Awises „Volks-Zeitungas“ redaktors Berghausens, kas nefen jaw tika no-teefats us 9 mehnescheem zeetuma par Bismarka goda aiskarschanu, tagad atkal par tahdu paschu leetu noteefats us 6 mehnescheem zeetuma. Proti Bismarka lapa „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung“ reis bija scheh-lojusees, ka Bismarka gods nemas neteelot wajadfigā wihse no teesahm apsargats pret awischu usbrukumeem. Us to „Volks-Zei-tunga“ bij issaziju, ka tahda teesu apivainoschana esot pawifam bes pamata, kad ee-wehrojot, kahdā mehrā un zil beeshi awischu redaktori topot par Bismarka goda aiskarschanu bahstii zeetumā. Teesas schini finā drisbas darot par dauds nela par mas. Par tahdu atbildi awises redaktors atkal tika apsuhdsets un tagad par to noteefats us 6 mehnescheem zeetuma. Pee tam wehl teesa bij eekihlojuse leetu kahdā wihse, ka apsuhdseta adwokatam nemas nebija sinots terminsch, bet apsuhdsetais, kas atradahs zeetumā peh finala spreediuma, weens pats faultis teesas

preekschā bes aissstahwetaja. Gewehrojot tah-dus apstaklus, apsuhdsetajs leedsahs no sawas puses ko runat, atlaudams prokuroram un teefai runat un darit, ko gribet. Schi leeta no jauna apgaismo tagadejo Wahzijas tees buhschanu. Til semu, ka tagad, taisnibas spreeschanas finā Wahzijas teesas jaw sen laikus naw stahwejuschas. Bismarka wal-dibas sistema pilnigi samaitajuse teesnechus taisnibas fajuschanu. Wehleschanahs, istapt augsteem un spehzigem wihreem, tagad ne-bfirdetā wihse pahriwalda Wahzu teesnechus. Sakschu landtagā no waldbas eesneegis preefschlikums, ka turpmāk wihreem, kas parahdā nodoschanas, tiltu aisslechts, apmellei kahdas dsehreenu pahrdotawas waj restora-zijas un dantschu isriklojumus. Kad poli-tiskā negudriba Sakschu semē leelaka nela kaut kurā zitā malā (zaur ko ari ißskaidro-jams, ka Sakschu semē ir Wahzu sozialde-mokrati buhschanas perellis un widuzis), tad itin dabiski Sakschu landtags ir pirmais, turam nahlabi sprest par tahdu aplamu preefschlikumu.

— Kahdas brihwprahrigas Wahzu awises „Neunkirchner Tageblatt“ redaktors Webers noteefats us 2 mehnescheem zeetuma par kara-ministerijas goda aiskarschanu. Kahdu laiku atpakał Pruhšchi kapteinis v. Schleinisz padatija daschus krahpschanas par tu-rahm tam wajadseja nahkt sem teesas. Bet kab winsch stahweja kara deenasta, tad is-meklejums pret wimū pehz Pruhšchi situ-meem wareja eesahlees tik zaur peenahko-scho kara eestahdi. Bet kab Schleinizam bij daschi angsti radi, tad foli pret wimū tika sperti tahdā wihse, ka Schleinizis bes pahrt-eigschanas wareja aissbehgt. Kad daschi no wina blehschu beedreem, kas nebija wa-rejuschi ismukt, Berline tika teesati, tad pru-kroes, kas apsuhdseja minetos beedrus, ari foli ari rimaja par kapteinu Schleinizu un wina laimigo behgschanu. Pehz prokurora wahredeem tika fastahdits kahds rakts, kas turejahs stingri pee pateesibas. Schis rakts tika nodrukats dauds awises, to starpā ari

„Neunkirchner Tageblatt“ kara mini-sterija eeraudsija scho rakstu par sawu goda aiskarschanu. Bijušchais kara-ministris Kameke, kura laila rakts isnahza, bija prahrigs wihres, kas rakstu atstahja ne-eewehegotu. Bet kab winsch drisb atkaphabs, tad jaunais kara-ministris Bronsars tuhlit lika eesahlt fuhsibū pret „Neunkirchner Tageblatt“ u. Gan ari zitas awises bija nodrukajuscas scho rakstu, bet tās tika atstahas meerā. Suhsiba tika eesahpta pret to awisi, kas ir tā sauzamo progresistu (preekschotaju) lapa un waldbas wihreem jaw sem nepatikama. Apsuhdsetais redaktors pereahwajahs peerah-dit raksta pateesibū, bet teesa atraidija tah-dus peerahdijumis un nospreeda redaktoram zeetumu. Un Pruhšijas walsts pamata li-tums stahw fazits, ka laudim esot drulas brihwiba!

Altehnes pilsehtā (Greekijs) kahda wezlaiku pehstajju beebribā nospreeduse ismeklet Salaminas lichtscha juheas dibeni. Kad simams, schini libzī sawā laila notika leela juheas kajja starp Greekiem un Perseescheem, zaur ko tika atraidits Perseeschu mehginaju, isplatit sawu waldbu par Greekiju. Schini juheas lajā nogrima dibina 50 Greeku tugu un 200 Perseeschu tugi. Nogrimusches tugi tagad mi pahri par 2000 gadeem git juheas

dibinā, laikam no sūlītīm apsegti. Minētā wezlaiku pehtitajū beedribā nu grib rakt pākā un kahdu no grīmūs cheem kugeem zelt pēc gaismas. Ja tas isdodahs, tad sinas par wezlaiku kugneezibas būhschani jaur to tiks papilditas.

No Egiptēs nāk sinas, ka Balers-Pascha ar sāweem kara-puskeem duhschigi eitor u preekschu, lai māretu apspeest nemeerneekus, kas no mēlu prāvēescha fazeli.

Sīnas walstei war weegli iszeltees fā-durschanahs ar māso Nepales walsti, kurei ir kahdi 5 miljoni eedīshwotaji, bet schee mihi loti kāru. Nepales walsts kāra brihdi war u kāra laiku suhtit kahdus 50,000 kāriju, kas pa leelakai dalaī sānu karoschanas gudribu mahzijuschees Anglu kāra pulks, kas Indijā stahw.

Frānija. I fī ministeru preekschneela Ferri runas par strahdneeku krihsī wehl peenīnamās kahds peerahdījums, is kāra droschi redsams, ka trūkums Parīzē schim brihscham ne buht naw leelaks, kā agrāk. Protī kihlu nāmu (kas aīsdod nādu u wifahm leetahm pretoti mehrenahm prozentehm) war deret par droschi leezibū, wāj trūkums wairojees wāj masinājēes. Kad trūkums aug, tad kihlu nameem arweenī rōdahs pulks weesī, kas eekhīlā wifadas leetas, un turpītīm māsīnajāhs kas pulks, kas ipehrī eekhīlatahs leetas. Bet mi kihlu nāmu rehkīnī peerahdot, ka notegejūschīs mēnēschīs dauds māsak leetu eekhīlats un dānds wārāk leetu išpirķis, ne kā gādīt agrāk ap to paschn laiku. Nō tam redsams, ka brehlaš par leelo krihsī schim brihscham pa wifahm bēs pamata. Turpītīm Ferri usrahdijs, ka pēhī weenī gāda preeksch weenīas strahdneeku dācas Parīzē, protī preeksch buhwes darbu strahdneekem gan warot iszeltees fināma krihsē. Schīnī gādā Parīzē wehl esot pabeidsami buhwes darbi par 120 miljoneem franku. Tā tad iħāq gādā buhwes strahdneekem darba nepeetrubhītōt. Bet turpmāk buhwes darbi stipri eesħot māsumā, tadeh kā jaw schim brihscham Parīzē sabuhwes wārāk nāmu, ne kā wājadfigs. Waldbība no sāwas puſes to eewehrofshot, un nahloschā gādā gāħda schot par dāschu walsts darbu isbarihscham. Bet zitadi wina nejaukschotees tagadejā tā fālta krihsē. Tā kā schī krihsē weenīgī esot Parīzē atrodama, wi-māfak weenīgī tē par to fuhsfotees, tad lai Parīzes pīsħtas weetneeku sapulze no sāwas puſes sperot peenahloschos folius, kahdi māretu buht wājadfigi. — Monarchisti mi rādkali gan no sāwas puſes wehl turpīnā sānu agitazijs, dīshdamees pēhī strahdneeku balsam preeksch nahloscham zelschanahm, bet deputatu leelais wārakums pīnigi preekrīt walibas politikai schīt leetā.

Italijas kēnīsch pēsħuhtijis ministeru preekschneekam ihpaschi rafstu, kura tam u-fod issaqit tautai pateizibū par s̄weħtzelju mu iſriħlojumeem pēc wina teħwa kapa jaunajā panteonā. Schee s̄weħtzelju p̄rahdijschi jo skaidri, zik speħzigi peenahmū-sħeess faderiba wifā walsti un zik speħtīgi preekrīt kāidis Italijas sāwenoschanai par weenī weenīgī walsti un zaur to panahktahm tautiskahm eestahdehm. Schi faderiba mi weenprahbiba pawairofshot — tā kēnīsch spressch — ari walsts godu abṛu p̄ħażju robschahm mi preeħx-kirix tā iħi speħlu, strahdat pēc schī rafku gruhtajeem peenahkum. Bes ta' wehl schee s̄weħt-

zelju mi dodot leezibū par tautas isgħiħtibū, kas parahdiżżees jo zeenigī schiħi sānas-isriħlojums.

Rusini politika Galizijs. Rusini (jeb Ma-skrewwi) tautiba eenem Galizijs gandrihs tahdu pat stahwolli, kā Latweeschu Latvijs. Kā sināms, Galizijs dīshwo diwas tautibas, Poli un Rusini. Pēħdejee atrodami gandrihs weenīgī semakas schiħrās un zenzchahs pēhī sāwas tautibas pazelschanas.

Ne sen Rusini isturešchanahs kahdā Austrijas jautajumā pēc dascheem modinajā Lībnijschano. Schis jautajums biji grāfa Wurmbranda preeħslīkumis Austrijas walsts wałodas leetā. Grāfa Wurmbranda pageħrejums, iſsludinat Wahzu walodu par Austrijas walsts walodu, kā saprotamis, tika stutets no Wahzu partijas wiħrem, kas ir Slawu tautibu attiħtibas nitnakee p̄tineeli Austrijā. Nō Rusineem, kas tak ari pēder pēc Slahweem un ixtur stipras saites ar kriewi tautu, un daschi biji gāidījuschi, kā wīni ari aissħab-weihs Slahwu intreses un p̄tosees Wurmbranda preeħslīkumam. Rusini tautibas deputati Austreeschū deputatu nāmā stahweja u Wahzu walodas puſes pēt Slahwu tautibu partijahm.

Kahds kriewi awīs (Nov. Wr.) korrespondents tadeh apmellesjis weenī no Rusini deputateem un iſluħdsees schiħs isturešchanahs iſſlaidrojumu. Io wīnči ari dabujijs, un tas bijijs itin slaidrs un saprotamis. Rusini deputata iſſlaidrojħana hijiha schahda:

Grāfa Wurmbranda preeħslīkumis għibejjs aprobeshot Slahwu walodu tħiesibas Austrijas p̄wintiċhu paschwaldibā. Pēhī tagħejas kahrtibas weetige p̄wintiċhu landtagi wāj weetiga paschwaldibā pate iſsħek weetigo paschwaldibas jautajumus. Bet no tam zelotees labums til tai tautibai, kurei weetiga paschwaldibā pahrtswars. Galizijs pahrtswars pīnigi pēderot Poli tautibai. Wijsas zelschanas Poli tur pahrtwarot Rusini. Par pēm, no 63 deputateem, kas if Galizijs sħuħti u Wahzu walodatu deputatu nāmu, 60 pēder pēc Poli tautibas un Poli intresi aissħab-wetajem un til 3 esot Rusini (kaut gan Rusini slait Galizijs til pat leels kā Poli slait). Til pat leels Poli pahrtswars Galizijs weetiga paschwaldibā. Ja niu pēħdejai atlaujot iſsħek weetigo walodu jautajumus, tad no tam atleżot labums til Poleem un wīnu walodai. Poli esot Rusini pajelschanahs p̄tineeli un wifadi mellejot aprobeshot un apsveest Rusini tautibas un walodas tħiesibas. Tā tad Rusini zaur tagħej ja kahrtibas stipri zeċċot. Grāfa Wurmbranda pageħrejjs, kā wi-spahriga Austrijas waldbība pate isdoti jaunu walodas likumu preeksch latras Austrijas p̄wintiċhu, un Rusini warot tħadha preeħslīkumam til preekrīt. Kad wi-spahriga Austrijas waldbība (ministerija un Austreeschū reichsraħijs) isdoti jaunu walodas likumu preeksch Galizijs, tad esot paredsams, kā Rusini tħiesibas pēt Poli pahrtswarū dauds labaki tikkli apsargatas, ne kā tas tagħad noteekot Galizijs landtagħ. Nō walsts walodas (Wahzu walodas) puſes Rusineem ne kahdas breefmas nedraudot. Wahzu waloda Galizijs ma s̄eħi isplatita un wi-māfak pēc Rusineem. Wahzu waloda stahwot Rusineem tħalli, un tadeh schiħs walodas tħiesibu pawairofħana Rusini leet iġod qiegħi newarot skħidet. Turpītī Poli waloda mi tautiba esot preeksch Rusineem dauds

breefmiġa kā eenaidneels. Rusini u latra fola atdurofteez u Poli walodu u tautibu, un Rusini pahṛpoloħschana warot dauds weegħ-laki notikt, ne kā wīni pahṛwazħoħschana. Saprotamis, kā Rusineem dauds labaki pat-tiki, pavairot sāwas walodas tħiesibas; bet tad p̄raħtigas politikas likums esot: no diweem nelabumeem isfredsetees masako, — tad Rusini itin dabiski leelakas tħiesibas labak nowehlot walsts walodai, ne kā Poli wałodai.

Sħai sinā Rusini wadomu politika leekahs huht itin pareisa.

Nigas Latweeschu beedribas rehkīnī par 1883. gadu.

Peeħku f'usħam żelotajam tuksness ar weenī leels preeks, kād pa laikam eeraġġa salu oħsu. Tā Latweetim, kas id-ħażraha zelo pa tuksnessi, leels preeks, eeraġġot weenī preeksch wina muħschigi salu oħsu, proti Nigas Latweeschu beedribu.

Par ko Latweetis preeza jaħabs, redsedams scho beedribu? Ne wijs par to ween, kā ta pastahw is Latweeschem, bet par to, kā wīn manama wesliba, spixiġums, zeeta pastahwiba, nepekkis f'sħarrha strahdiba un zeriba u naħlamib. Tè naw ne kās no weż-żi leelā Latweeschu netikuma (no kāra Latweesch tā-gad deenu no deenas wairak atswabinajahs), proti no wahjibas un gleħwibas.

Kas redsejjis Nigas Latweeschu beedribas darboschano, tas atħihs, kā ta leezina par ewebrojamu Latweeschu attiħtibas stahwolli. Tas fakams ne wijs tadeh, kā leetas, ar kienah Latweeschu beedriba nodarbojaha, buhlu leelas un angħas, bet fakams, ewebrojot darischanu wešchanas wiħxi un kahrtib. Schi war parahbitees til pat leels, kā mās leetas. Zanu ko mi gan schi darischanu wešchanha ewebrojama? Zanu ahtrumi, troksma truhkumu, iħsu p̄raħtigu leetas apsprechani un speħzigu fejn iż-ispilbix. Kā sināms, par leelakħam leetahm runajot, Anglu attiħtibha, it iħpa schi publifkis leetas, pahr wifahm zitahm flaweta. Tee, kās salibdissina Anglu tautas weetneeku debates ar zitlu deputatu nāmu darischanahm, usrahda u weenī eewebrojamu Anglu iħpa schi. Pee Angleem ne-atgadahs slanas, iħbi ħażira runas (— taħbi leeto til fewiħħol daħħi aħħarlahrigħi —), bet par kienah jautajum teek runatis leet iħi, druħlu fauġi im pēh ēs-peħħijs iħsi. Tahda darischanu wešchanha it iħpa schi ir labas attiħtibas sħime. Tā pat pee Angleem redsams, kā tee prot darit starpiġi starp iħvarigahm un neħvarigahm leetahm im pēh schiħs starpiġas grosit sānu walodu un isturešchanas. Schiħs labas iħpa schiħas redsam attiħtijis schahs ari Nigas Latweeschu beedribas ma-saħħa darischanu eezirkni. Beedribas pīnās sapulżes, runas wiħru sapulżes, preeħx-nezzibas un kommissi jiġi seħbejum, ne kād nawdixx-sħarrha slanas, tħalli, bet arweenī leet iħi apsprechana. Tè naw newajadfigs striħħesħanahs un tħallix salmu kulsħana, bet laba padoma aħtra u wi-spahriga atħiħschana un peenħschana. Tè naw sakarsħeħanahs par maseem un neħvarigeem jautajum, kā tas beexi redsams pēc māfak attiħtib, un dīħiwej ħażżeen, kā tas parahdeem wāj kahdeem nekkien iħsej leelu sħiħb, runas pīnās runas un teħre daudu li kalki u newajadfigu puhxin, zdur ko meħdi

palikt pee prahligakeem par apsmeeklu. It ihpaschi schi atturefchanahs no leekahm ru-nahm un newajadfigeem strihdineem dara-tik labu eespaidu katram, kas apluhko bee-dribas dsihwi. Zeresim, ka beedribas ne tad nepasaudehs jcho panahktio attihstibas stah-wolki, bet jo tahlak staigahs pa ussahktio-zeju.

Beedribas walde schinis deenās iissludina-juse pahrlskatu par beedribas darboschano-s un rehlineem pagahjuschā gadā (no 1. dez. 1882 lihds 1. dez. 1883). Is scheem reh-lineem redsams, ka beedribas finanzes stahw-labi, tik labi, kā tas wehl nelaad now bijis. Peerahdichanas labad mehs tē nodeukajam-tā faulto pelnas un skahdes kontio (jeb ee-nahkumus un isbewumiūs).

Pelnaas un skahdes kontio.

Skahde.

See nama nodoschanu lonto	756	rub.	96	kop.
gahses kontio	624	"	"	
" fihku isdoschanu kontio	2089	"	21	
" rentes kontio	2565	"	25	
" inventara kontio	106	"	12	
" teatra inventara kontio	15	"	18	
beedr. nama un grunts kontio	1281	"	99	"
	7440	"	71 $\frac{1}{2}$	"
" kop. kontio, skaldra pelna schini gabā	2112	"	86 $\frac{1}{2}$	"

Kopā 9553 rub. 58 kop.

Pelna.

Baur salumōs isbraulschanas lonto	362	r.	19	r.
" weefibu un teatra lonto	2929	"	4	"
" beedru laikschu lonto	3039	"	35	"
" trehflu un galdu ihres lonto	156	"	—	"
" sahles un istabu ihres lonto	3046	"	—	"
" selta ruhliščha lonto	25	"	—	"

Kopā 9553 r. 58 r.

Is scha rehlna redsams, ka eenahkumu pahralums par isdewumeem jeb skaidrais pel-nas atlukums pagahjuschā gadā bijis 2112 rubl. 86 $\frac{1}{2}$ kop. Tas loti eewehrojams wehl ihpaschi tadeht, ka beedribai nelaad now bijischi tik leeli ahrlahrtigi isdewumi, ka pagahjuschā gadā. Par peem. preelsch krone-schanas fwehtkeem, deputazijas isrihlojuma Neifariskahm Majestetehm diwu goba beedru hilschu isgatalawoschanas un dahwanaā studentu stipendijahm, isdots pahri par 1000 rublu, un preelsch ahrlahrtigahm nama reparaturahm atkal pahri par 1000 rubl. Tahlaak tē ja-eewehro, ka pagahjuschās flapjās wa-saras deht isbraukumi salumōs newareja tik labi isdotees un no teem eenahzis 453 rubl. masak ne kā gadu agrak. Tomehr pehz wisa-ta beedribas gads heidsees ar augschmineto pahralumu. Ta ir laba sihme, kas leezina tikpat par beedribas labu mantas stahwolki, kā ari par beedribas waldes ruhpigu un fel-migu darboschano-s.

Is gada pahrlskata redsams, ka beedribas tagadeja no paradeem swabada manta istaifa 31,110 rublu 66 kop. Tahds mantas stah-wollis kopā ar beedribas darischanu labu weschanu tad ari isskaidro, ka beedribas nau-das aisdwejeji, kā pahrlskata sagits, labprah-wairis negrib fanemt atpalat, bet lihds beedribu, paturet naudu ari turpmak. Deemschehl nahloschā gadā tahbus luhgumus gan newarehs dauds eewehrot, jo kād beedribas leetas eet tā pat us preelsch, kā notezejuschā gadā, tad laikam wiseem naudas aisdwejeem, isnemot pilsehtas namneku kredit beedribu, aisdota nauda tiks atmaksata atpalat.

Par weenu beedribas darba lauka datu, proti par sinibū komisiju muhsu lapā

nefen bij plaschaks sinojums. Par zitahm beedribas darboschana-hs dalahm, proti par fwehtdeenas flosu, laischanas biblioteku, jau-tajumu isskaidroschanas wakareem, dseeda-schanu, musejas sawahschana un teatri ja-saka, ka katrā sinā gahjis labi us preelsch. It ihpaschi tas sakams no teatra, kas dewis tē labus eenahkumus, kā nelaad agrak, tā ka beedribas par jahles un zitu telpu ihri no teatra eenahkumeem paturejuše 899 rublu 55 kop. Bet netik naudas sinā, ari paschā teatra leetas sinā strahdajušchi ar sekni. Me-vertaars valzīs vilnigaks, pate israhdischana labala. Pagahjuschā gada pedsibwojumi no jauna apstiprinajuschi, ka Latweeschu teatris now kahds mahnsligi audzinats stahds, bet ic palizis par stipru koku, kas jaw dīli ee-falnojees un pastahw pats zaur saweem speh-keem. — Dseedafschanas leetā pagahjuschā gadā notikuse pahrgrofischanahs. Rīg, Latw. dseedaschanas beedriba saweenojabs ar Rīg. Latw. beedribas dseedataju kori. Saprotaans, ka zaur tabdu saweenojachanas dseedaschanas kopschana Rīgas Latweeschu beedribā wehl stiprinajuschi. — Leelu peekrischanu pagahjuschā gadā atrābuschi jautajumu isskaidro-schanas wakari. Tabdu bijis 27, kas tikuschi apmekleti kātris zaur zaurim no kahdeem 220 klausitajeem (neskaitot leelo klausitaju pulku, kas bij sanahzis us preelschlažijumi Lutera jubilejas laikā). — Beedru skaitis pagahjuschā gadā bij 1036.

Negribam tē plaschi isskahstit wisu beedribas darboschano-s; winas drukatā gada pahrlskata kātris par to war atraast plascha-kas sinas. Mehs tik wehl issakam wehle-schanas, ka beedribas augtu un plauktu ari turpmak, kā lihds schim. Kaut gan Rīgas Latweeschu beedribai ir tik sinams, aprobeschots darba lauks, tomehr wina zaur sawu preelschlihi atnes Latweeschēem leelu fweh-tibu. Beram, ka tā paliks ari turpmak.

(B. W.)

Kahds wahrds semkopibas maschinu leetā.

Zieglera un beedra fungu semkopibas leetu kantoris, Rīga, ir isdewis latvisku "Sem-kopibas kalendri" us 1884. gadu, kas dauds tuhktoschū eksplāndrs par welti top peesuhtits laukhaimueleem Widsemē un Kurs-semē. Sinams newar leegt, ka rihloschana-hs ar wifadahm par derigahm atsiktahm sem-kopibas maschinahm ir beidsamajs gadu-desmitends ari pee mums dauds wairak pee-nehmusehs, ne kā agraki; zaur to jaw ir ari pee mums daachi preelschōjumi laukhaimue-ziā panahkti, lahti zitadi nemas nebuhtu bijuschi eespehjami. Kad Eiropas leelgrun-neeziba nebuhtu pee laika sawas ažis metuise us Amerikas semkopju fanemschano-s zaur ma-schinu darbu tā ap teem gadeem 1850 lihds 1860, tad lihds ar wifas Eiropas laukhaim-neezibas paniheschamu — zihuina pret ne-gaiditā wihsē eestiprinajuschos konfurenzi si-nams ari muhsu fainmeeziba tagad buhtu itin pakritise, stahwetu itin jemā wehrtibā. Lai gan semkopibas maschinās muhsu leel-gruntneeleem jaw ari tad nebij wifai fwe-schās, tad tatschu nu dabuja jo leelsaku pa-mudinaschanu us winu pilnigakū eegahda-schanu un leetaschanu. Pehz leelgruntneeku labahs preelschlihi mes tad nu ari masgrunt-neeli fabl deenu no deenas wairak kertees pee strahdaschanas ar wifadahm semkopibas

maschinahm. Ir tapēzs swaxiga deesgan ta leeta, kureā muhsu semkopibas maschinu un rihihi pahrdotawas til ne-apnūtischi darbo-jahs. Wispirms noluholoju-mees us jcho kantu-ru maschinu-issinojumeem, pee kureem ta-tschi ari minetais kalendris peeslaitams. Kad laukhaimueleem zet tos winu darbā wajā-dsigos rihkus un maschinās il reis wifus vilnigā pahrlskata preelschā, kad tē usdod ne tik ween issinotu rihku un maschinu zena-s, bet ari to peesihme, zit tee tē wajadfigee pē-pehrlamee, jeb pa pastarpahm pastrahdajamee gabali maksā, — tad wini war skaidri ap-rehkinat, zit maschinās un kahdā wehrtibā wini war — eewehrojot sawaš fainmeezibas mantibas stahwolki — few eegahbat. Nedjam, ka Zieglera un beedra fungu augščā mine-tais "Semkopibas kalendris" gan tiluschi dsinees, laukhaimueleem wairak istilt; zena-s tē ic wiszaur peesihmetas, un zaur to ari atklahtibas apspreechanai nodotas; maksā-juma prasschana pehz ikreisigas patilshanas tē tadeht ari newar wis notilt. Tahlaak tē top pee latras weenigahs maschinās pah-rumashanas wišpapreelsch winas noluhihi un pagehrejumi peemineti; tad top peerahdits, zit tee praktikā israhdijschees par derigeem; tad top maschinu leelumu-atkariba aprakstīto, wajadfigais dsihdamais spehls un pastrahdā-jumi, ussīhmeti — un beidsot tē top ari us to aishahdits, kas wehl pee maschinu ismek-leshanas wajadfigs jeb eewehrojams.

Peelikumam tē ic pasneegti daschi it ee-wehrojami raksteeni, kā par peem, par sineh-reschanu un kreewu maschinās elu, par fu-perossata derigumu un leetaschanu; tahlak: semkopibas mehneschdarbu norahditais un isskaidrojums us jautajumu: Kad ihsti der plant? Schim jautajumam par eewehrojumi peeminets, ka ihsto laiku preelsch labibas un seena plau-schanas notrahpit, nahkotees brihscham pat gudraleem semkopjeem gruhti: Genemscha-nahm skahdejot, kad plaujot par agri, un ari, kad plaujot par wehlu. Schini leetā par isskaidrojumu preelsch Zieglera un beedra kgu kalendra tad nu pasneegts it eewehrojams rafits no Vertrama Skahrka, kas gae semko-pibū zentigi nodarbodamees, jcho jautajumit esot reis sazehlis un tē daschus padomus no praktiskeem semkopjeem fastahdijis.

Beidsot peeminesim ihsumā kahds wahrds is Zieglera un beedra augščā mineta "Sem-kopibas kalendra" preelschrunas, kas scho kalendri, saweenotu ar maschinu norahditaju, tuwaki apsihme:

"Pehz muhsu pedsibwojumeem waram fa-zit, ka laukhaimueeli sawu wajadfibū deht gresschahs pee teem tirgotajeem, kas sawu prezi pahrdod ar ruhpigi isgahdateem wajā-dfigeem pahrgrofisjumeem, no kam ari pirzejs pats war skaidri pahrlsēzinatees; kas ar pir-zejeem ari katrā zitā laikā tā fateekahs, ka wini teem pee strahdaschanas un ayeeschana-s ar maschinahm suhko wišadi islihdsjet. — Newar leegt, ka laukhaimueleem strah-daschanas ar maschinahm tapuse pahrisam ne-peezeechama. Kad muhsu semkopji tagad newar deesgan ahtri un peenahagi labi iss-trahdatus lauka-raschōjumus west us pahr-doschanu, tad pa jaunakā laikā fabuhweteem dselsszeleem un zaur paplaschinatu fugoschanu tē eespehchahs labibas-tirgotaji no zitahm senehm starpā; sinams ka fwechajeem tē tad winnisch leelaks, ne kā muhsjeem. Bet ari pret strahdneeku dahrgumu un truhkumu

